

Materiały faktograficzne

Marcin Gorączko, Aleksandra Gorączko, gorgon@utp.edu.pl,
Wydział Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska, Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy w Bydgoszczy

Raport z analizy potencjału turystyczno-kulturowego powiatu poddębickiego

Abstrakt: Analiza potencjału turystyczno-kulturowego mikroregionu oparta została na metodzie opracowanej w tym celu i opublikowanej pierwotnie w monografii A. Mikos v. Rohrscheidt "Turystyka Kulturowa. Fenomen, potencjał, perspektywy", Gniezno, 2010. Uwzględnia ona potencjalne cele turystyki kulturowej w powiecie, pozostałą ofertę czasu wolnego oraz inne czynniki wpływające na turystykę kulturową, infrastrukturę turystyczną, w tym służącą spędzaniu czasu wolnego oraz komunikacyjną, noclegową i gastronomiczną. Waloryzację przeprowadzono w oparciu o metodę bonitacji punktowej z odpowiednio dobranymi kryteriami oceny, odpowiadającym skali popularności danej grupy atrakcji i typu wypraw kulturowych.

I. Dane dotyczące przebiegu badania

Obszar badania: powiat poddębicki

Lokalizacja: województwo łódzkie

Zasięg: mikroregion

Metodologia: metoda oceny potencjału turystyczno-kulturowego mikroregionów zawarta w: Mikos von Rohrscheidt A., 2010, Turystyka kulturowa. Fenomen, potencjał, perspektywy (Wyd.2) Wyd. KulTour.pl, Poznań.

Kwerenda: źródłowa literatury i materiałów: sierpień 2016

Zapytania waloryzacyjne w obiektach i wizje lokalne: sierpień 2016,

Badania terenowe: sierpień-wrzesień 2016,

Przeprowadzający badanie terenowe: Marcin Gorączko

Data wypełnienia formularza: wrzesień-październik 2016

II. Formularz waloryzacyjny

Kategoria I: Potencjalne cele turystyki kulturowej

I.A: Zabytki:

I.A. a) Obiekty sakralne:

Inna świątynia innych wyznań i religii Z (2)

Kościół ewangelicko-augsburski z 1871 r. w Poddębicach (obecnie Pijalnia Wód Termalnych i Teatr Integracji) (2)

Inny obiekt sakralny o znacznych walorach architektonicznych (za pierwsze trzy) (4)

Kolegiata p.w. Wniebowzięcia NMP w Uniejowie z XIV w. (4)

Kościół p.w. św. Marka Ewangelisty z XVII w. Siedlątkowie, gm. Pęczniew, otoczony wałem Zbiornika Jeziorsko (4)

Barokowy drewniany kościół p.w. św. Mikołaja w Kałowie, gm. Poddebice (4)

Kościół p.w. św. Wojciecha i Stanisława BM z 1894 roku w Wilamowie, gm. Uniejów, wzniesiony z miejscowego kamienia wapiennego (-)

I.A. b) Zamki i pałace:

- Zamek lub pałac historyczny, miejsce ważnych wydarzeń ZD (za pierwsze trzy)(5)
Zamek Arcybiskupów Gnieźnieńskich w Uniejowie z XIV w.(5)
 Zamek lub pałac historyczny ZD (za pierwsze trzy) (3)
Późnorenesansowy Pałac Grudzińskich z XVII w. w Poddębicach (3)
Neoklasycystyczny pałac z 1802 r. w Gostkowie, gm. Wartkowice (3)
 Zamek lub pałac stylizowany D (za pierwsze dwa*) (2)
Neoklasycystyczny pałac w Zadzimiu z końca XIX w. (2)
 Ruina historycznego zamku/grodu/pałacu D (za pierwsze trzy***) (2)
Fragmenty grodziska z X w. w Człopach, gm. Uniejów (2)
Pozostałości średniowiecznego grodziska w Spycimierzu, gm. Uniejów (2)
 Ruina historycznego zamku, pałacu, grodu niedostępna (za pierwsze trzy****) (1)
Ruiny piętrowego dworu w Biernacicach, gm. Wartkowice (1)

I.A. c) Inne zabytkowe obiekty architektoniczne i techniczne:

- Inny cenny zespół urbanistyczny na przynajmniej krajową skalę (10)
Zachowany średniowieczny układ wsi kupowej w Spycimierzu, gm. Uniejów (10)
 Historyczny zespół urbanistyczny z rynkiem, zachowany we fragmentach (pierwsze dwa) (3)
Rynek (Plac Tadeusza Kościuszki) w Poddębicach (3)
Średniowieczny układ miasta Uniejowa z rynkiem(3)
 Budynek o znacznych walorach architektonicznych ZD (pierwsze trzy**) (4)
Drewniany dwór z lat 80. XIX w. w Zagrodzie Młynarskiej w Uniejowie (przeniesiony ze wsi Nagórki w pow. łęczyckim) (4)
 Budynek o znacznych walorach architektonicznych Z (pierwsze trzy****) (3)
Drewniany dwór w Tumusinie z pocz. XIX w., gm. Poddębice (3)
Zabudowa wiejska z lokalnego kamienia wapiennego, zwłaszcza gm. Uniejów, Wartkowice i Poddębice (3)
 Pojedyncze zabytki związane z dziejami innych grup etnicznych ZD (za pierwsze dwa*) (4)
Cerkiewka w Uniejowie (4)
 Częściowo zniszczone lub niedostępne obiekty związane z innymi grupami etnicznymi (pierwsze dwa) (1)
Synagoga w Poddębicach z XIX w. (przebudowana na biura), przy ul. Kaliskiej (1)
Cmentarz żydowski w Poddębicach przy. ul Łódzkiej (1)
 Zabytek techniki/obiekt przemysłowy o znaczeniu krajowym ZD (pierwsze dwa*) (7)
Elektrownia Wodna "Jeziorsko" wraz ze zbiornikiem zaporowym (7)
 Zabytek techniki/obiekt przemysłowy o znaczeniu regionalnym ZD (do trzech***) (3)
Kamieniołom wapieni, margli i opok w Roźniatowie, gm. Uniejów - tradycyjnego materiału stosowanego w budownictwie wiejskich w rejonie Kotliny Kolskiej (3)
Zabytkowe wiatraki-koźlaki w Zagrodzie Młynarskiej w Uniejowie oraz w Siedlątkowie i Zagródkach Kolonii, gm. Pęczniew (3)
Młyny wodne na Nerze w gm. Wartkowice (m. Wilkowice, Wólka, Borek) (3)

I.A. d) Obiekty militarne:

- Zachowana w niewielkiej części, dostępna linia umocnień* (2)
Niemieckie schrony bojowe na linii b tzw. Wał Himmlera w okolicach Spycimierza-Kolonii, Spycimierza, Uniejowa i Zielenia, łącznie 12 obiektów (2)

Za bardzo dobry stan konserwacji i estetyki najważniejszych trzech obiektów (element uznaniowy) można doliczyć w sumie od 1 do 2 punktów dla całego regionu)

- Zamek Arcybiskupów Gnieźnieńskich w Uniejowie, Pałac Grudzińskich w Poddębicach, zabytkowe kościoły* (1)

I.B. Miejsca historyczne lub znaczące:

I.B. a) Budowle historyczne i monumenty:

Monumenty (pomniki) o znaczeniu regionalnym (do trzech) (2)

Pomnik w Gostkowie, gm. Wartkowice, upamiętniający udział legionów Piłsudskiego w bitwie z Rosjanami w 1914 r. (2)

Pomniki lub obiekty małej architektury o znaczeniu lokalnym (do trzech****) (1)

Pomnik Pomordowanych przez Niemców w Niewieszu, gm. Poddębice (1)

Pomnik ku czci bohaterów broniących Uniejowa we wrześniu 1939 roku, Uniejów (1)

Pomnik poświęcony lotnikom ziemi wartkowskiej (samolot TS-11 Iskra) w Wartkowicach (1)

Miejsca historyczne o znaczeniu krajowym (do trzech) (4)

Zamek w Uniejowie - siedziba biskupów gnieźnieńskich (4)

Miejsca historyczne o znaczeniu regionalnym, (do trzech**) (2)

Getto w Poddębicach (2)

Dalików, miejsce stoczenia bitwy w czasie Powstania Styczniowego (2)

Miejsca związane z akcją utworów literackich o krajowym znaczeniu (za pierwsze trzy) (2)

Poddębice, Dziennik Heinricha Bocka - burmistrza miasta w latach 1940-42, opublikowane pod pseudonimem Aleksander Hohenstein, oryg. Wartheländisches Tagebuch aus den Jahren 1941/42, Deutsche Verlagsanstalt, Stuttgart 1961(2)

wieś Brodnia, gm. Pęczniew (miejsce urodzenia Kazimierza Deczyńskiego, najbardziej znanego w Polsce burzyciela chłopów, autora pamiętnika pt. "Opis życia wieśniaka polskiego" (2)

Miejsca związane z biografią osób o międzynarodowym znaczeniu (pierwsze trzy) (3)

Uniejów, majorat Karla von Tolla, szefa sztabu głównej armii rosyjskiej w czasie Powstania Listopadowego oraz jego potomków (3)

Miejsca związane z biografią osób o krajowym znaczeniu (do trzech) ZD (2)

Bronów, gm. Wartkowice (miejsce zamieszkania Marii Konopnickiej) (2)

Zamek w Uniejowie, miejsce uwięzienia przez arcybiskupa gnieźnieńskiego Jakuba z Sienna, Hansa Brandta, architekta i rzeźbiarza, wykonawcy nagrobka św. Wojciecha w Katedrze Gnieźnieńskiej(2)

Poddębice, miejsce urodzenia generała Andrzeja Błasika (1962-2010), dowódcy Sił Powietrznych WP (2)

Miejsca związane z biografią osób o krajowym znaczeniu niedostępne lub częściowo zachowane (za pierwsze dwa*) (1)

Brodnia, gm. Pęczniew - wielokrotne pobyty króla Władysława Jagiełły na polowaniach (relikty folwarku i stacji królewskiej), miejsce wydania dokumentu monarszego z 30 marca 1428 r. nakazującego ochraniać dobra biskupstwa poznańskiego (1).

Gród w Spycimierzu, uwięzienie arcybiskupa Marcina przez Bolesława Krzywoustego (1)

Miejsca związane z biografią osób o regionalnym znaczeniu (pierwsze dwa) (1)

Poddębice, miejsce urodzenia Ziemowita Skibińskiego (1945-2006), poety, krytyka, historyka (1)

I.B. b) Cmentarze historyczne

Inny cmentarz zabytkowy z ciekawymi obiektami sztuki sepulkralnej*** (do dwóch) ZD (1)

Cmentarz parafialny w Uniejowie (m.in. mogiły zbiorowe żołnierzy walczących podczas I i II wojny światowej (1)

Cmentarz parafialny w Poddębicach (1)

I.B. c) Budowle współczesne

Budowle współczesne o wysokiej wartości architektonicznej (do trzech**) (1)

Stylizowany Kasztel Rycerski w Uniejowie (1)

I.C) Pojedyncze dzieła sztuki:

Pojedyncze obiekty sztuki o znaczeniu regionalnym (do trzech*) (3)

Sarkofag bł. Bogumiła z 1666 r. (patrona miasta) w kolegiacie uniejowskiej (3)

Polichromie w Pałacu Grudzińskich w Poddębicach (3)

I.D. Muzea i wystawy (w tym skanseny, galerie, muzea techniki)

Muzea o znaczeniu regionalnym (do trzech) (5)

Muzeum Oświatowe im. Marii Konopnickiej w Bronowie (5)

Muzea o znaczeniu lokalnym (do trzech***) (2)

Izba Regionalna Ziemi Uniejowskiej, Uniejów ul. Szkolna (2)

Inne muzea typu skansenowskiego (za pierwsze dwa) (6)

Zagroda Młynarska w Uniejowie (6)

Lokalne izby pamięci, ogólnodostępne prywatne kolekcje pamiątek (do trzech****) (1)

Zagroda Młynarska w Uniejowie, Kolekcja Etnograficzna (1)

Kolekcja zbiorów o tematyce indiańskiej Zdzisława Ranoresa Wszółka, Uniejów (1)

Prywatna galeria Aleksego Matczaka w Idzikowicach, gm. Dalików (1)

Przewodnicy obiektowi stali (2)

Muzeum Oświatowe im. Marii Konopnickiej w Bronowie (2)

Przewodnicy obiektowi na wcześniejsze zamówienie (1)

Zagroda Młynarska w Uniejowie (1)

Przy muzeach regionalnych i lokalnych punkty dodatkowe za:

Stałe godziny otwarcia (1)

Dworek Marii Konopnickiej w Bronowie - Filia Biblioteki Pedagogicznej w Sieradzu (1)

Zagroda Młynarska w Uniejowie (1)

Izba Regionalna Ziemi Uniejowskiej, Uniejów (1)

Własny materiał informacyjny, opracowania mniejsze (brozury, foldery) (1)

Zagroda Młynarska w Uniejowie (1)

I.E. Eventy kulturowe:

Regularne eventy kultury wysokiej o znaczeniu regionalnym (do dwóch) (4)

Koncerty na Zamku Arcybiskupów Gnieźnieńskich w Uniejowie, np. cykl koncertów w 2016 r.

"Muzyka w murach zamku", (4)

Regularne eventy kultury masowej o znaczeniu krajowym (do trzech) (6)

Coroczne plenerowe koncerty w Uniejowie transmitowane na żywo przez media o zasięgu ogólnopolskim (w 2016 r. Muzyczne Hity Teleexpressu)(6)

Boże Ciało w Spycimierzu - tradycja układania dywanów kwiatowych (6)

Regularne eventy kultury masowej o znaczeniu regionalnym (do trzech) (4)

Ogólnopolskie Dni Wody w Uniejowie (4)

Regularne inscenizacje historyczne lub militarne o znaczeniu międzynarodowym (7)

POW WOW - Festiwal Muzyki i Tańca Indian Ameryki Północnej Uniejów (kwiecień) (7)

Regularne inscenizacje historyczne lub militarne o znaczeniu krajowym (do dwóch) (6)

Święto Alei im. Sat-Okha, (sierpień) Uniejów (6)

Regularne inscenizacje historyczne lub militarne o znaczeniu regionalnym (do dwóch) (4)

Wielki Turniej Rycerski na Zamku Arcybiskupów Gnieźnieńskich, Uniejów (lipiec) (4)

Jarmark Średniowieczny, Uniejów (sierpień) (4)

Rzadsze eventy kultury wysokiej lub masowej o znaczeniu międzynarodowym (jeden)(4)

Złot Polskiego Ruchu Przyjaciół Indian (XL złot w 2016 r., po raz szósty w Uniejowie) (4)

Regularne działania na terenie regionu grup inscenizacji historycznej (za pierwsze dwie) (5)
Zespół Tancerzy POW WOW Ranores, Uniejów - propagowanie historii i kultury indiańskiej (5)

Łucznicy Św. Jerzego, Poddębice (5)

Zespół Tańca Dawnego "DWORZANIE", Uniejów (-)

Uniejowska Akademia Rycerska (-)

Dodatkowy punkt przyznaje się za każdy dzień trwania danego eventu kultury masowej ponad 4 dni, (jednak nie więcej niż 3 punkty w sumie)

XL Złot Polskiego Ruchu Przyjaciół Indian w dniach 23-31 lipca 2016 r., Uniejów (3)

I.F. Funkcjonujące zakłady przemysłowe:

Z ofertą turystyczną (do dwóch) (2)

Geotermia Uniejów (2)

I.G. Kulturowo znacząca oferta przyrodnicza:

ZOO, Akwaria, Parki Dzikich Zwierząt, inne duże obiekty zoologiczne (za każdy do trzech) (4)

Ogród zoologiczny (Zoosafari) w Borysewie, gm. Poddębice (4)

Rezerwat przyrody na terenie regionu (Poza Parkami Narodowymi i Krajobrazowymi) do trzech) (1)

Rezerwat florystyczny i leśny Napoleonów, gm. Poddębice (1)

Rezerwat ornitologiczny "Jeziorsko", gm. Pęczniew (1)

Ogród przy rezydencji, park kultywowany (za pierwsze dwa obiekty) (2)

Park pałacowy w Gostkowie, gm. Wartkowice (2)

Park podworski w Zadzimiu (2)

Park miejski duży kultywowany (pow. od 4 ha) z obiektami sztuki (za pierwsze dwa) (2)

Ogród Zmysłów przy Pałacu Grudzińskich w Poddębicach (2)

Park miejski przy zamku w Uniejowie (2)

I.H. Szlaki kulturowe:

Przebiegające przez region materialne szlaki turystyczne o znaczeniu regionalnym (za pierwsze dwa) (3)

Niebieski szlak pieszy im. Marii Konopnickiej (3)

Łódzki Szlak Konny im mjr Henryka Dobrzańskiego "Hubala" (Punkty Informacji i Monitorowania w Zagrodzie Młynarza w Uniejowie oraz w Pęczniewie) (3)

Materialne szlaki turystyczne w regionie (własne) (za pierwsze trzy) (3)

Szlak Gorących Źródeł (rowerowy) (3)

Szlak po Ziemi Uniejowskiej (3)

Materialne szlaki lub trasy w poszczególnych miejscowościach regionu (za pierwsze trzy) (3)

Żółty szlak pieszy Św. Faustyny Kowalskiej (3)

Wirtualne szlaki turystyczne, przebiegające przez teren regionu (za pierwsze trzy) (2)

Szlak Wschodnioeuropejskiego Frontu I Wojny Światowej na Ziemiach Polskich (samochodowy) (2)

Szlak Zamków Województwa Łódzkiego (2)

Wirtualne trasy tematyczne w miejscowościach regionu (za pierwsze trzy) (1)

Aplikacja na urządzenia mobilne "Turystyczny Uniejów" - informacja o 30 atrakcjach Uniejowa i okolic (1)

Kategoria II: Elementy obsługi turystycznej:**II.A. Informacja turystyczna:**

Informacja turystyczna na miejscu, regularnie czynna (2)

Punkt Informacji Turystycznej przy Miejsko-Gminnym Domu Kultury w Uniejowie (2)

Punkt Informacji Turystycznej w Poddębicach (2)

Punkt Informacji Turystycznej przy Urzędzie Gminy Pęczniew (2)

Pozostały* aktualny materiał informacyjny: (1)

Uniejów, liczne foldery, mapy itp. (1)

Folder "Powiat Poddębicki" wraz z płytą CD, Mapa powiatu poddębickiego z opisem (1),

Wersje obcojęzyczne pozostałego materiału informacyjnego (od dwóch języków) (1)*

Folder "Powiat Poddębicki" wraz z płytą CD, język angielski, język rosyjski (1)

Mapa-Folder "Uniejów Uzdrawisko Termalne", język angielski, język niemiecki, język rosyjski (1)

II.B. Infrastruktura turystyczna:

Hotele 5,4,3,2,1-gwiazdkowe, hostele, schroniska, kwatery zorganizowane – (za pierwsze dwa obiekty każdej kategorii) (2)

*Medical Spa Hotel Lawendowe Termy**** w Uniejowie (2)*

*Hotel Uniejów eco Active & Spa**** w Uniejowie (2)*

Instytut Zdrowia Człowieka Uzdrawisko Uniejów Park (2)

Zamek Arcybiskupów Gnieźnieńskich w Uniejowie (2)

Zagroda Młynarska w Uniejowie (2)

Kasztel Rycerski "Na Gorących Źródłach" w Uniejowie (2)

Dom Pracy Twórczej w Uniejowie (2)

Gościniec nad Wartą w Uniejowie (2)

Aparthotel Browar Wiatr w Uniejowie (2)

Hotel-Restauracja "Fregata", Pęczniew (2)

Pensjonat "Staromiejski", Uniejów (2)

Pokoje Gościnne "Babie Lato", Uniejów (2)

PHU SUMEX Domki Kempingowe Pole Biwakowe, Pęczniew (2)

Gospodarstwo Agroturystyczne "EKO-AGRO" we wsi Czekaj, gm. Uniejów (2)

Gospodarstwo Agroturystyczne "Gniazdo w Felicjanowie", gm. Uniejów (2)

Ośrodek Praktyki Hatha Jogi „Wytwórnia Ciszy” w Brzozówce, gm. Uniejów (2)

Istniejąca oferta pakietowa hoteli z usługami turystycznymi (za pierwsze dwie oferty w różnych klasach) (1)

Zamek Arcybiskupów Gnieźnieńskich w Uniejowie (bilet do term w cenie noclegu) (1)

Dom Pracy Twórczej w Uniejowie (bilet do term w cenie noclegu) (1)

Restauracje z autentyczną kuchnią regionalną, (za pierwszy obiekt) (3)

Zagroda Młynarska w Uniejowie (3)

Restauracje z autentyczną krajową kuchnią tradycyjną (za pierwszy inny obiekt) (2)

Restauracja Herbowa na zamku w Uniejowie (2)

Inne restauracje (za pierwszy obiekt) (1)

Termalna Bistro & Cafe, Uniejów (1)

Dodatkowe punkty za historyczne wnętrza restauracji (za pierwsze dwa obiekty) (1)

Zagroda Młynarska w Uniejowie (1)

Restauracja Herbowa na zamku w Uniejowie (1)

Dodatkowe punkty za ofertę kulturową w restauracji (za pierwsze dwa obiekty) (1)

Zagroda Młynarska w Uniejowie (1)

Dodatkowe punkty za restauracje otwarte po godzinie 22 (za pierwszą) (1)

Browar Restauracyjny Wiatr w Uniejowie, piątek-sobota, w pozostałe dni do godz. 22 (1)

Dodatkowe punkty za restauracje otwarte po godzinie 24 (za pierwszą) (1)
Nautilus - Pizzeria/Klub/Kręgielnia w Uniejowie, piątek-sobota, w pozostałe dni do godz. 24
(1)
Bistra, bary (za pierwszy obiekt) (1)
Pierogarnia "Złote jabłko" w Poddębicach (1)
Możliwość wynajęcia na miejscu autokaru, minibusa, samochodu (za pierwsze dwie oferty)
(2)
Andrew BUS, Uniejów (2)
Maltrans, Uniejów (2)

II.C. Infrastruktura komunikacyjna:

Lotnisko z połączeniami międzynarodowymi w odległości mniej niż 50 km od centrum regionu (1 godzina na dotarcie) (4)
Port Lotniczy Łódź im. Władysława Reymonta (4)
Inny* dworzec kolejowy na miejscu (za pierwszy) (2)
Nieczynny dworzec kolejowy w Poddębicach, plan zdjęciowy do filmu "Nad rzeką której nie ma" Andrzeja Barańskiego (-)
Przystanek* autobusowy na miejscu (za pierwszy) (1)
PKS Poddębice (1)
PKS Uniejów (-)
Czynna przystań* pasażerska morska lub rzeczna (za pierwszą) (1)
Przystań żeglarska w Pęczniewie (1)
Promowe przeprawy przez Wartę: Księżę Młyny- Łęg Piekarski (sezonowo), Ostrowsko-Wieścice (sezonowo), Kozubów- Wilamów Osina (cały rok)(-)
Sezonowe rejsy po Warcie katamaranem "Termy", Uniejów (-)
Autostrada lub droga szybkiego ruchu w odległości mniej niż 20 km (za pierwsze dwie) (4)
Autostrada A2, Autostrada Wolności (4)
Droga ekspresowa lub droga główna krajowa w odległości mniej niż 10 km (za pierwsze dwie) (2)
DK72, Konin-Rawa Mazowiecka, przebiegająca przez Uniejów i Poddębice (2)
Inne połączenie* bez utrudnień dla autokarów (za pierwsze dwa) (1)
DW473, Piotrków Trybunalski - Koło, przebiegająca przez Uniejów (1)
DW703, przebiegająca przez Poddębice, droga połączona z autostradą A2 węzłem Wartkowice oraz z autostradą A1 węzłem Piątek (1)
Całodobowa oferta taxi na miejscu (1)
Taxi Uniejów (1)
Stała oferta powozów, bryczek i inna retro (za pierwszą ofertę) (3)
Przewozy bryczką - M.Pęcherzewski, Brzeziny, gm.Uniejów (3)
Oferta powozów, bryczek i inna retro na zamówienie (za pierwszą ofertę) (1)
Stadnina koni „Pasja”, Popów-Kolonia, gm. Pęczniew (1)

II.D. Promocja turystyczna:

Samodzielny udział regionu lub innych podmiotów (jak wyżej) w krajowych targach turystycznych* (za każde stoisko do trzech) (2)
Udział stowarzyszenia Centralny ŁUK Turystyczny na XXII Targach Regiony Turystyczne Na Styku Kultur w Łodzi w lutym 2016 r. (2)
Udział Uzdrowiska Uniejów na targach turystycznych Tour Salon w Poznaniu w lutym 2016 r. (2)
Udział Term Uniejów na targach turystycznych TT Warsaw w listopadzie 2015 r. w Warszawie (2)

Wydawanie regularnych publikacji o charakterze promocyjnym (za pierwsze 2 w ostatnim roku) (1)

"Biuletyn Uniejowski", czasopismo naukowe ukazujące się od 2012 roku (1)

"Uniejowskie Strony" - kwartalnik samorządowy (od 2004 r.), "W Uniejowie" - gazeta samorządowa (od 1999 r.) (1)

Zorganizowanie podróży/wizyty medialnej w ostatnich 2 latach (2)

Uniejów, lipiec 2016 r. Wizyta studyjna przedstawicieli miast partnerskich Uniejowa z Węgier, Gruzji, Białorusi, Włoch i Ukrainy, w ramach projektu „Zwiększenie międzynarodowej rangi gospodarczej Regionu Łódzkiego poprzez działania prowadzone w zakresie promocji gospodarczej regionu przez gminę Uniejów” (2)

Uniejów, sierpień 2016 r. Wizyta studyjna przedstawicieli regionów partnerskich Uniejowa z Łotwy, Finlandii, Rosji, Włoch, Azerbejdżanu oraz Polski, w ramach projektu „Zwiększenie międzynarodowej rangi gospodarczej Regionu Łódzkiego poprzez działania prowadzone w zakresie promocji gospodarczej regionu przez gminę Uniejów” (2)

Zorganizowanie konferencji naukowej lub popularyzacyjnej związanej z turystyką w ciągu ostatniego roku (1)

„Lecznictwo uzdrowiskowe, ekoinnowacje, ekoinwestycje”, lipiec 2016 r. na zamku w Uniejowie (1)

„Lecznictwo uzdrowiskowe, ekoinnowacje, ekoinwestycje”, sierpień 2016 r. na zamku w Uniejowie (1)

Kategoria III: Pozostała oferta czasu wolnego:

III.A. Instytucje Kultury

brak

III.B. Atrakcje krajobrazowe:

Jeziora (zdadne do kąpiei, dostępne) ze szlakami pieszymi/rowerowymi (pierwszy akwen) (2)

Zbiornik Jeziorsko (2)

Pomniki przyrody (za pierwsze dwa) (1)

Aleja grabów zwyczajnych, 3 jesiony wyniosłe oraz 8 lip drobnolistnych w parku podworskim w Dalikowie (1)

Stanowisko bluszczu pospolitego (ponad 150 lat) w Sarnowie, gm. Dalików(1)

Wieże widokowe stale dostępne (za pierwsze dwie) (1)

Wieża zamku w Uniejowie (1)

III.C. Oferta sportowa, edukacyjna i rekreacyjna:

Baseny kryte ogólnodostępne – (za pierwszy obiekt) (2)

Termy Uniejów (2)

Baseny otwarte ogólnodostępne – (za pierwszy obiekt przy braku basenu krytego) (1)

Baseny termalne w Poddębicach (-)

Plaże morskie ogólnodostępne, plaże jeziorne, rzeczne – (za pierwszy obiekt) (2)

Plaża miejska nad Wartą w Uniejowie (2)

Stała oferta kursów językowych ogólnodostępnych (za pierwszą ofertę) (2)

Centrum Językowe BEST w Poddębicach (języki: angielski, rosyjski, hiszpański, niemiecki, włoski) (2)

Stale centra sportowe z ofertą ogólnodostępną (za pierwszy obiekt) (2)

Centrum Turystyki i Rekreacji "Kraina bez barier" w Byczynie, gm. Poddębice (2)

Stadiony sportowe (za pierwszy obiekt) (1)

Kompleks boisk piłkarskich im. Włodzimierza Smolarka w Uniejowie (1)

Szkoły i szkolenia sportowe ogólnodostępne (jeździeckie, lotnicze, inne) (pierwsze dwa) (1)

Szkoła Jeździecka Gospodarstwa Agroturystycznego "Gniazdo w Felicjanowie", gm. Uniejów (1)

Lodowiska sezonowe* (za pierwszy obiekt) (1)

Bawilandia przy Termach Uniejów (1)

Kategoria IV: Inne czynniki wspierające turystykę kulturową:

IV. A. Instytucje w regionie:

brak

IV.B. Oferta turystyki zdrowotnej w regionie:

Oficjalne kurorty (za pierwsze trzy miejscowości) (4)

Uzdrowisko termalne w Uniejowie, wraz z sołectwami Człopy, Spycimierz, Spycimierz-Kolonia i Zieleń (4)

Sanatoria i ogólnodostępne ośrodki rehabilitacji (punkty za pierwsze dwa obiekty)(2)

Instytut Zdrowia Człowieka – Uzdrowisko Uniejów Park (2)

Poddębickie Centrum Zdrowia sp. z.o.o. (2)

IV.C. Oferta turystyki biznesowej w regionie:

Całoroczne centra konferencyjne (za pierwszy obiekt) (3)

Bogata oferta w Uniejowie, m.in. Zamek Arcybiskupów Gnieźnieńskich (3)

IV.D. Oferta shoppingu w regionie:

Deptak handlowy (za pierwszy) (2)

brak

IV.E. Zagraniczne Partnerstwa Miast i Regionów:

Istnienie zagranicznych związków partnerskich regionu lub jego miejscowości (pierwsze cztery) (1)

Regiony partnerskie powiatu poddębickiego - Chmielnik (Ukraina), Golubac (Serbia i Czarnogóra), Krasław (Łotwa), dzielnice Zagrzebia Dolna i Górna Dubrawa (Chorwacja), Bujwidze (Litwa) (2)

Miasta partnerskie Uniejowa - Krasław (Łotwa), Mórahalom (Węgry), Naftalan (Azerbejdżan), Sonkajärvi (Finlandia), Truskawiec (Ukraina), Ckaltubo (Gruzja), Gorki (Białoruś) (2)

Kategoria	Podkategoria	Liczba uzyskanych punktów	Liczba uzyskanych punktów
I. Potencjalne cele turystyki kulturowej	I.A Zabytki	87	475
	I.A. a) Obiekty sakralne	14	122
	I.A. b) Zamki i pałace	18+1	108
	I.A. c) Inne zabytkowe obiekty architektoniczne i techniczne	48	140
	I.A. d) Obiekty militarne	2	18
	I.B. Miejsca historyczne lub znaczące	30	85
	I.B. a) Budowle historyczne i monumenty	27	240
	I.B. b) Cmentarze historyczne	2	102
	I.B. c) Budowle współczesne	1	56
	I.C. Pojedyncze dzieła sztuki	6	72
	I.D. Muzea i wystawy	16+7	115+90

	I.E. Eventy kulturowe	55+3	150
	I.F. Zakłady przemysłowe z ofertą turystyczną	2	16
	I.G. Kulturowo znacząca oferta przyrodnicza	14	53
	I.H. Szlaki kulturowe	20	106
	<i>RAZEM za kategorię I</i>	236	1245
II. Elementy obsługi turystycznej	II.A. Informacja turystyczna	10	17
	II.B. Infrastruktura turystyczna	50	51
	II.C. Infrastruktura komunikacyjna	19	32
	II.D. Promocja turystyczna	14	14
	<i>RAZEM za kategorię II</i>	93	114
III. Pozostała oferta czasu wolnego	III.A. Instytucje Kultury	0	12
	III.B. Atrakcje krajobrazowe	5	14
	III.C. Oferta sportowa, edukacyjna i rekreacyjna	11	13
	<i>RAZEM za kategorię III</i>	16	37
IV. Inne czynniki wspierające turystykę kulturową	IV.A. Instytucje w regionie	0	15
	IV.B. Oferta turystyki zdrowotnej	8	16
	IV.C. Oferta turystyki biznesowej	3	11
	IV.D. Oferta shoppingu	0	11
	IV.E. Zagraniczne Partnerstwa Miast i Regionów	4	4
	<i>RAZEM za kategorię IV</i>	15	57
SUMA (WSZYSTKIE KATEGORIE)		360	1453

III. Ocena regionu z punktu widzenia turystyki kulturowej

W wyniku przeprowadzonej waloryzacji analizowanego mikroregionu, w najważniejszej kategorii I uzyskał on wartość 236 punktów. Zgodnie z przyjętą metodologią oznacza to, że obszar powiatu poddębickiego cechuje się w sumie średnim potencjałem turystyczno-kulturowym, przy czym uzyskana wartość jest bardzo bliska górnej wartości progowej (zakres punktowy dla kategorii I wynosi od 150 do 250 punktów). Z punktu widzenia turystyki kulturowej powiat poddębicki jest regionem niejednorodnym, a wręcz silnie spolaryzowanym. Bezsprzecznie dominującą obecnie pozycję pod tym względem zajmuje gmina Uniejów. Łącznie na gminę Uniejów (jedną z sześciu wchodzących w skład powiatu poddębickiego) przypadło blisko 60% punktów w kategorii I *Potencjalne cele turystyki kulturowej*, ponad 70% punktów w kategorii II *Elementy obsługi turystycznej*, ponad 40% punktów w kategorii III *Pozostała oferta czasu wolnego* oraz blisko 70% punktów w przypadku kategorii IV *Inne czynniki wspierające turystykę kulturową*. Dzisiejszy Uniejów stanowi dobrze rozpoznawalne w kraju centrum świadczące wyspecjalizowane usługi turystyczne o ponadregionalnym znaczeniu. Warto jednak zwrócić uwagę, że jeszcze w ostatnich latach XX wieku to małe i pogrążone w stagnacji gospodarczej miasteczko, pełniło funkcję co najwyżej lokalnego ośrodka administracyjnego i usługowego, ukierunkowanego na zaspokajanie potrzeb rozdrobnionego i nisko dochodowego rolnictwa. W zasadzie niemal jedynym wyróżnikiem w przypadku tej miejscowości była obecność w granicach administracyjnych miasta (ale już na uboczu w stosunku do jego centralnej części) jednego z najlepiej zachowanych w tym rejonie kraju zamku z XIV wieku,

w przeszłości należącego arcybiskupów gnieźnieńskich, wraz z rozległym zabytkowym parkiem. Poza nimi znacząca rola jaką odegrał Uniejów wraz z pobliskim Spycimierzem w średniowiecznych dziejach Polski i kościoła, nie wydawała się być zbyt dobrze odzwierciedlona w zachowanym dziedzictwie materialnym, przede wszystkim w postaci interesujących dla szerszego grona odbiorców obiektów zabytkowych. Stan ten uległ radykalnej zmianie wraz z rozpoczęciem eksploatacji wód geotermalnych w rejonie Uniejowa. W bardzo szybkim tempie zrealizowano tutaj szereg inwestycji mających na celu budowę sektora usług turystycznych i to niemal od podstaw. Za moment przełomowy należy uznać rok 2012, w którym to oddano do użytku rozbudowany kompleks basenowy "Termy Uniejów" a samo miasto wraz z pobliskimi miejscowościami Człopy, Spycimierz, Spycimierz-Kolonia i Zieleń, uzyskało status uzdrowiska - jedyne w województwie łódzkim oraz jedyne termalnego na terenie Polski. W ślad za dynamicznie wzrastającym ruchem turystycznym, którego intensywność szacuje się obecnie na ponad 400 tys. osób rocznie (przy nie przekraczającej 3 tys. populacji samego miasta), na przestrzeni zaledwie kilku lat powstała zróżnicowana segmentowo infrastruktura noclegowo-gastronomiczna (od kwater prywatnych, przez stylowe pensjonaty, po hotele 4. gwiazdkowe oraz od eleganckich, stylowych restauracji hotelowych, przez tradycyjne karczmy, po bary szybkiej obsługi). Zdecydowana większość przedsięwzięć podejmowanych przez władze samorządowe została zrealizowana przy współudziale środków unijnych o łącznej wysokości ponad 250 mln zł, w ramach Zintegrowanego Projektu "Termy Uniejów-Regionalny Markowy Produkt Turystyki Uzdrowskiej". Gmina Uniejów wielokrotnie zajmowała czołowe miejsca w wojewódzkich i ogólnokrajowych rankingach pod względem skuteczności wydatkowania funduszy unijnych i dynamiki rozwoju gospodarczego. Do najbardziej prestiżowych nagród jakie otrzymywała w minionych latach gmina, jej władze lub inwestycje turystyczne należą: nagroda główna w konkursie Polska Pięknieje - 7 Cudów Funduszy Europejskich w 2009 i 2013 roku (organizator: Minister Rozwoju Regionalnego), pierwsze miejsce w kategorii inicjatyw na rzecz rozwoju społeczności lokalnych w konkursie "Sposób na sukces" w 2013 roku (organizator: Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi), pierwsze miejsce w konkursie Europejska Gmina, Europejskie Miasto w województwie łódzkim w 2010 roku (współorganizator: Ministerstwo Rozwoju Regionalnego), Laureat Rankingu Samorządów - Najlepsza Gmina Miejska lub Najlepsza gmina w dziedzinie wykorzystania środków unijnych w latach 2006-2007, 2009-2011 (organizator: tygodnik "Rzeczpospolita"), tytuł laureata w konkursie „Najlepszy Produkt Turystyczny Roku” (Polska Organizacja Turystyczna), tytuł jednego z „7 Nowych Cudów Polski” w 2012 r. (magazyn „National Geographic Traveler”) oraz Certyfikat Polskiej Organizacji Turystycznej w 2012 roku. Głównym źródłem sukcesu gospodarczego i wizerunkowego Uniejowa było przygotowanie unikalnej na ówczesną Polskę oferty turystycznej skierowanej do szerokiego grona odbiorców. Nie bez znaczenia również była bardzo dobra dostępność komunikacyjna, przy korzystnym położeniu w centralnej części kraju. Obecnie mamy do czynienia w tym rejonie powiatu z efektem śnieżnej kuli, oczywiście w pozytywnym znaczeniu tego określenia. Inwestycje sfinansowane ze środków unijnych oraz własnych gminy zwiększyły napływ turystów, co z kolei przyciąga prywatnych inwestorów, którzy dalej rozbudowują infrastrukturę turystyczną, generując dalszy wzrost frekwencji. Warte odnotowania jest podjęcie autentycznej współpracy władz samorządowych w Uniejowie ze środowiskiem akademickim, szczególnie z ośrodkiem łódzkim, takich uczelni jak Uniwersytet Medyczny w Łodzi, Akademia Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego, Akademia Muzyczna im. Grażyny i Kiejstuty Bacewiczów, Politechnika Łódzka czy Uniwersytet Łódzki. Przykładem współdziałania z ostatnią z wymienionych jednostek jest znajdujący się na liście czasopism punktowanych MNiSW "Biuletyn Uniejowski" wydawany od 2012 roku. Jest to interdyscyplinarny rocznik, którego zakres tematyczny obejmuje problematykę środowiska przyrodniczego i antropogenicznego rejonu Uniejowa, zagadnienia jego rozwoju społeczno-ekonomicznego oraz szeroko rozumiane

dziedzictwo kulturowe. Równie ważne są kontakty Uniejowa z zagranicznymi miastami i regionami o podobnym profilu świadczonych usług turystycznych. W celu wymiany wiedzy i doświadczeń organizowane są wizyty i wyjazdy studyjne. Podejmowane w regionie działania mające na celu działania ochronę lokalnego dziedzictwa kulturowego często są doceniane na zewnątrz. Dzięki posiadanym walorom kulturowym Uniejów – został w "Programie rozwoju turystyki w województwie łódzkim na lata 2007 – 2020" wskazany jako jeden z ośrodków historyczno-kulturowych regionu, tzw. „małych ojczyzn”, stanowiąc atrakcję turystyczną z uwagi na charakter zależący przede wszystkim od zachowanych pamiątek przeszłości, decydujących o niepowtarzalnym charakterze współczesnego miasta. Z kolei Spycimierz znalazł się w elitarnej grupie 50 miejscowości wyróżnionych w ramach projektu Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich pt. „Tworzenie Sieci Najciekawszych Wsi”. Jego celem jest nie tylko zachowanie dziedzictwa kultury materialnej, krajobrazu i tradycyjnie pojmowanych walorów wiejskości najcenniejszych pod tym względem wsi w Polsce, ale także budowanie jakości życia mieszkańców tych miejscowości. Pałac Grudzińskich w Poddębicach jest laureatem tegorocznego konkursu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Generalnego Konserwatora Zabytków „Zabytek Zadbane 2016” w kategorii „Rewaloryzacja przestrzeni kulturowej i krajobrazu”. W przypadku wiodącego w ocenianym mikroregionie ośrodka usług turystycznych jakim jest Uniejów można mówić o występowaniu na ogół dobrej współpracy z sąsiednimi samorządami, przy czym relacje te zostały nawiązane raczej z jednostkami spoza powiatu poddębickiego. Główną platformą współdziałania jest lokalna organizacja turystyczna "Centralny ŁUK Turystyczny", którego nazwa pochodzi od trzech miast: Łęczycy, Uniejowa i Kłodawy. W samym powiecie poddębickim natomiast wyraźnie zaznacza się polaryzacja w skuteczności budowania oferty turystycznej opartej na posiadanych zasobach przyrodniczych, historycznych i kulturowych. Jedną z przyczyn takiego stanu jest fakt, iż w jego granicach znalazły się tereny o zupełnie odmiennej historii, pozycji w przeszłości (do której chętnie się odwołują) i wcześniejszej przynależności administracyjnej.

IV. Postulaty dotyczące rozwijania turystyki kulturowej w powiecie poddębickim

Na podstawie uzyskanych wyników badań, a także w oparciu o zaprezentowane wyżej wnioski sformułowano postulaty, których uwzględnienie w planach rozwoju powiatu poddębickiego może przyczynić się do umocnienia jego pozycji w Polsce środkowej jako destynacji turystyki kulturowej oraz zmniejszenia potencjalnie niekorzystnego w skutkach zjawisko polaryzacji występującego w tym zakresie.

IV.1. Zapewnienie odpowiednich warunków dla prac nad koncepcją w zakresie kształtowania oferty turystycznej na szczeblu powiatowym

Wydawać by się mogło, że niespodziewane zaistnienie w regionie silnego ośrodka z kompleksowo rozwiniętą ofertą turystyczną, powinno stanowić dobrodziejstwo dla obszaru o stosunkowo wątkich podstawach gospodarczych, jakim jest powiat poddębicki. Zachęcać do włączenie się wszystkich gmin z łańcuch dobrosąsiedzkich relacji, by na miarę posiadanych zasobów, współtworzyć i rozwijać wspólne projekty oraz partycypować w ich kosztach i mieć udział w zyskach. Tymczasem fenomen Uniejowa stał się raczej źródłem wzajemnych animozji i konfliktów oraz propagandowej rywalizacji wewnątrz powiatu. Historia Poddębic jako głównego ośrodka administracyjno-gospodarczego w regionie jest bardzo krótka, sięga raptem lat 50. XX wieku, ponieważ bezpośrednio po II wojnie światowej obydwie miasta powiatu stanowiły jednostki osadnicze tej samej rangi, o zbliżonej wielkości zaludnienia, w podobnym stopniu pogrążone w stagnacji gospodarczej. Natomiast historycznie to Uniejów

był ośrodkiem niewątpliwie bardziej znaczącym, co jest bardzo istotne w przypadku tworzenia wiarygodnej i autentycznej oferty turystycznej opartej na miejscowym dziedzictwie kulturowym. Obecną pozycję miasto Poddębice zawdzięcza krótkiemu epizodowi w swoich dziejach, kiedy dzięki decyzjom administracyjnym związanym z utworzeniem nowego powiatu, wzbogacił się o instytucje i obiekty oznaczeniu ponad lokalnym, wkraczając na drogę dość dynamicznego (jak na lokalne warunki) rozwoju. Jak się jednak okazuje współcześnie w warunkach gospodarki rynkowej i wolnej konkurencji, pełnienie funkcji administracyjnych na szczeblu powiatowym nie daje pewności utrzymania pozycji wiodącego ośrodka w regionie. Fakty są takie, że o ile powiat poddębicki odwiedzany jest obecnie przez kilkaset tysięcy osób rocznie, przybywających tu głównie w celach turystycznych, to udział w tym zjawisku największego miasta mikroregionu Poddębic jest niewielki. Co więcej nawet w dalszej perspektywie raczej taki pozostanie, ponieważ innowacyjność zwykle dystansuje konkurencję w sposób bezwzględny i jednoznaczny. Można tego faktu świadomie nie przyjmować do wiadomości i dążyć do konfrontacji z rzeczywistością, można też podjąć próbę oswojenia się z nim i poszukiwać możliwości współpracy z korzyścią dla siebie. Na chwilę obecną można mówić o przewadze siłowego podejścia do problemu, czego jednym z przejawów są podejmowane próby zawłaszczenia pionierskiej w Polsce idei kompleksowego wykorzystania wód geotermalnych, co szczególnie widoczne jest w treści opracowanych przez Starostwo Powiatowe na potrzeby turystów materiałach informacyjnych. Z pewnością przydatny dla właściwej oceny sytuacji przez władze powiatu byłby ogólnopolski sondaż na reprezentatywnej grupie respondentów, dotyczący oceny stopnia rozpoznawalności, osobno dla Uniejowa, Poddębic i powiatu poddębickiego. Formulowane deklaracje o dążeniu do oparcia rozwoju gospodarczego całego powiatu na obsłudze ruchu turystycznego, wydają się nie mieć pokrycia w faktach, ponieważ koncepcja ta nie uwzględnienia wszystkich grup interesów i nie została poprzedzona obiektywną oceną ich potencjału, co z kolei ujawnia się w dokumentach strategicznych opracowanych na potrzeby planów rozwoju Tymczasem gmina Uniejów pod tym względem jest jednostką samodzielną i samowystarczalną. Taka sytuacja może zresztą zagrażać pojawieniem się wewnątrz powiatu tendencji separatystycznych. Od momentu przeprowadzenia ostatniej reformy administracyjnej kraju, nie odnotowano przypadku secesji gminy i zmiany jej przynależności do powiatu. Ale czy na pewno nie jest to możliwe? A może przenieść siedzibę powiatu i zmienić jego nazwę, co także nie miało jeszcze miejsca? Należy wziąć pod uwagę, że znakiem rozpoznawczym dla gminy Uniejów są projekty unikalne w skali kraju oraz, że jak dotąd realizacja tej strategii okazuje się niezwykle skuteczna dla jej rozwoju. Uniejów stał się przykładem dla wielu innych samorządów w kraju jak pozytywne skutki może przynieść konsekwentna realizacja spójnej, dalekowzrocznej wizji budowania interesującej oferty turystycznej na bazie wszystkich zidentyfikowanych walorów (przyrodniczych, historycznych, kulturowych i innych) obszaru, wraz z takimi które gdzie indziej uznano za zbyt pospolite i mało perspektywiczne aby je z promować na zewnątrz. Tym bardziej w podobny sposób powinien być on traktowany przez sąsiednie gminy oraz władze powiatu. Należy zwrócić uwagę, że obecnie gmina Uniejów konkuruje z podobnie kompleksowo rozwiniętymi centrami usług turystycznych w Polsce. Natomiast od końca pierwszej dekady XXI wieku nie stanowi już ona konkurencji dla pozostałej części powiatu poddębickiego, ponieważ żadna z pozostałych gmin wchodzących w jego skład nie wypracowała dotychczas zbliżonej nawet pod względem atrakcyjności oferty turystycznej. Nie oznacza to jednak aby nawiązując i podtrzymując stosunki dobrosąsiedzkie nie korzystać na zasadzie wzajemnej współpracy z wypracowanego już w północno-zachodniej części regionu potencjału, z pożytkiem dla obydwu stron. Jeśli już nie z entuzjazmem, który jest tak ważny przy tworzenia dobrego produktu turystycznego, to przynajmniej z jak największą dozą pragmatyzmu.

IV.2. Dalsza rozbudowa infrastruktury turystycznej w gminie Uniejów i profesjonalizacja oferty turystycznej

Oddany do użytku w 2008 roku a w 2012 roku rozbudowany, kompleks termalno-basenowy w Uniejowie wykorzystujący do celów rekreacyjno-zdrowotnych wody geotermalne był jednym z pierwszych tego typu obiektów w Polsce. Sukces ekonomiczny i wizerunkowy tego przedsięwzięcia skłonił szereg innych inwestorów samorządowych i prywatnych do podjęcia aktywności w podobnym sektorze usług turystycznych. Obecnie w kraju jest już wiele porównywalnych pod względem wielkości całorocznych obiektów, np. "Termy Mszczonów" (od 2008 roku), "Terma Bukovina" w Bukowinie Tatrzańskiej (od 2008 roku), "Termy Maltańskie" w Poznaniu (od 2011 roku), "Terma Bania" w Białce Tatrzańskiej (od 2011 roku), "Termy Cieplickie" w Jeleniej Górze (od 2014 roku), "Termy Gorący Potok Szaflary" (od 2015 roku), "Termy Warmińskie" w Lidzbarku Warmińskim (od 2016 roku) oraz "Termy Chochołowskie" (od 2016 roku). Wzrost mobilności społeczeństwa w Polsce powoduje, że obiekty krajowe konkurować muszą również z kompleksami basenowymi na Słowacji oraz we wschodnich Niemczech. W tych warunkach niezbędne jest ciągłe poszerzanie oferty oraz nadawanie jej cech wyjątkowości. Jak się wydaje w przypadku Uniejowa w najbliższym czasie konieczna będzie kolejna rozbudowa istniejącego kompleksu basenowego. Pozwoli to na zwiększenie jego pojemności i przepustowości, dzięki czemu odwiedzający unikną zbyt długiego czasu oczekiwania na skorzystanie z proponowanych usług, co według opinii zamieszczanych na forach internetowych jest głównym mankamentem kompleksu. Rozbudowa obiektu nie powinna ograniczyć się jedynie do zwiększenia łącznej powierzchni lustra wody, ale również wzrostu liczby i różnorodności dostępnych atrakcji. Przyległe do zamku tereny leśne, zwłaszcza Uroczysko Zieleń, stanowią również dogodne miejsce do utworzenia w ich obrębie profesjonalnego parku linowego, o bogatym programie atrakcji i zróżnicowanych pod względem stopnia trudności tras. Byłby to jedyny taki obiekt w regionie. Posiadany przez Uniejów status uzdrowiska, w dodatku o wodoleczniczej specjalizacji, skłania do rozważenia możliwości budowy obiektów powszechnie kojarzonych z kurortami uzdrowiskowymi, takich jak pijalnia wód zdrojowych, czy tężnia solankowa. Warto w tym miejscu wspomnieć, że to właśnie oddanie do użytku tężni w 2001 roku przyczyniło się do znaczącego wzrostu popularności Parku Solankowego w Inowrocławiu i rozpoznawalności samego miasta. Wśród eventów kulturowych organizowanych w Uniejowie dominują imprezy typu open air. Mają one dzięki temu charakter wydarzeń masowych o dużej frekwencji. Cechuje je jednak duża "wrażliwość" na warunki pogodowe, stąd też są one organizowane głównie w sezonie letnim. W tym kontekście zdecydowanie wskazana byłaby budowa wielofunkcyjnej sali koncertowo-kongresowej, zrealizowanego według ambitnego indywidualnego projektu architektonicznego. Generalnie wizja rozwoju uzdrowiska w Uniejowie w najbliższych latach została już nakreślona. Na chwilę obecną tworzona jest koncepcja zagospodarowania rozległego terenu, położonego w obrębie Nadwarciańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, w południowo-zachodniej części uzdrowiska. Nowe inwestycje mają być realizowane zarówno przez władze samorządowe, jak i przez prywatnych inwestorów. Według założeń na tych terenach w najbliższych latach mają być wybudowane dwa hotele (trzy- i czterogwiazdkowy), zespół apartamentów na wynajem oraz dom zdrojowy z pijalnią wód i bogatą częścią handlowo-gastronomiczną. Może się więc zdarzyć, że już wkrótce centralne funkcje Uniejowa skoncentrują się na przeciwległym do obecnego brzegu Warty a samo miasto powróci w pobliże kolebki swojego rozwoju we wczesnym średniowieczu, w rejon Spycimierza. Biorąc pod uwagę dotychczasowy rozmach budowlany oraz równie ambitne plany inwestycyjne na przyszłość, należy dbać o to aby zabudowa miasta odbywała się zgodnie z zasadami ładu przestrzennego, unikając chaosu architektonicznego i funkcjonalnego, który stał się główną bolączką licznych miejscowości wypoczynkowych. Ważne również aby na terenie uzdrowiska Uniejów dążyć do stworzenia tak

charakterystycznej dla wielu kurortów atmosfery przenikania się wypoczynku, relaksu, sztuki, kultury i historii miejsca.

IV.3. Wzrost znaczenia turystycznego Zbiornika Jeziorsko

Poza rejonem Uniejowa najbardziej perspektywiczna pod względem rozwoju turystyki, w tym przypadku wodnej i nadwodnej, jest południowo-zachodnia część powiatu (gmina Pęczniew), obejmująca swoim zasięgiem zbiornik zaporowy "Jeziorsko". Jak się wydaje otoczenie zbiornika może być atrakcyjnym celem pobytu amatorów sportowych, rekreacyjnych i turystycznych form żeglarstwa, wioślarstwa, windsurfingu, kiteboardingu itp. Ze względu na prowadzoną od wielu lat na wodach akwenu gospodarkę rybacką istnieje duża szansa na rozwój lokalnej gastronomii bazującej na tych zasobach. Warunkiem niezbędnym dla realizacji przedsięwzięcia jest rozbudowa infrastruktury turystyczno-sportowej wokół akwenu. W 2016 roku w Wojewódzkim Centrum Przedsiębiorczości w Łodzi podpis pod listem intencyjnym w sprawie zwiększenia atrakcyjności turystycznej zbiornika złożyli wójtowie i burmistrzowie gmin Warta, Pęczniew, Burzenin, Konopnica, Osjaków, Wierzchlas, Działoszyn, Pątnów i Goszczanów. Opracowana koncepcja musi jednak uwzględniać szereg niedogodności, związanych przede wszystkim z niedostateczną jakością wód zbiornika, podporządkowaniem jego działania celom przeciwpowodziowym, energetycznym i przemysłowym, koniecznością zachowania walorów przyrodniczych (rezerwat ornitologiczny) oraz niska lesistość w bezpośredniej zlewni akwenu. Nieprzypadkowo potencjał tego drugiego w Polsce i pierwszego w woj. łódzkim pod względem powierzchni sztucznego akwenu nie został jak dotąd wykorzystany, mimo iż od jego utworzenia upłynęło już 30 lat. W każdym razie istnieje pewna szansa ożywienia turystyki odbywających się wzdłuż dawnych szlaków wodnych regionu, stanowiących międzyrzecze Warty i Neru.

IV.4. Budownictwo wiejskie z lokalnego kamienia jako dziedzictwo kultury materialnej

Szczególną uwagę w gminie Uniejów zwraca się na potrzebę ochrony i promocji dziedzictwa kulturowego wsi, czego najlepszym dowodem było stworzenie od podstaw skansenu etnograficznego "Zagroda Młynarska" na terenie Uniejowa, jako jednej z pierwszych inwestycji skierowanych do odwiedzających miasto turystów. Ważnym elementem potencjału turystyczno-kulturowego regionu jest zachowana niemal w pierwotnym stanie tradycyjna zabudowa wiejska. Występuje ona na terenach powiatu poddębickiego, ale również w powiatach sąsiednich, kolskim i łęczyckim. Ze względu na zastosowanie przy jej wnoszeniu kamienia pochodzącego z lokalnych odkrywek, stanowi ona ewenement na terenach nizinnych kraju, gdzie podstawowym materiałem konstrukcyjnym jeszcze w dwudziestolecie międzywojennym było drewno. Ten charakterystyczny, ponieważ bardzo nietypowy materiał budowlany ma jeszcze nadal decydujące znaczenie dla tutejszego krajobrazu kulturowego. Działania mające na celu promocję tego unikalnego dziedzictwa kultury materialnej są najbardziej zaawansowane na terenie gminy Uniejów. Podejmowane są tutaj udane próby zastosowania tego naturalnego materiału budowlanego przy współczesnych realizacjach. Dwa budynki inwentarskie w "Zagrodzie Młynarskiej", budynki socjalne przy boiskach piłkarskich, stragany na bazarze nad Wartą, siedziba OSP Ostrowsko – w przypadku wszystkich wymienionych inwestycji budowlanych użyto miejscowego kamienia, przynajmniej jako wyeksponowanego na zewnątrz materiału wykończeniowego. Korzystną okolicznością jest to, że surowiec ten nadal może być eksploatowany w rejonie Roźniatowa (Kopalnia Kamienia Wapiennego Karol Banasiak) położonej na terenie gminy Uniejów. Mimo to wyniki badań dotyczących regionalnego budownictwa wiejskiego na terenie gminy, prowadzonych przez autorów raportu, jednoznacznie wskazują na znaczne ryzyko, że w przeciągu najbliższej dekady ta architektoniczna i materiałowa odrębność gminy zaniknie. Paradoksalnie przyczynić się do tego może jej dynamiczny rozwój gospodarczy

i przewidywany wzrost dochodów jej mieszkańców. Obecnie na masową już skalę dawne budynki mieszkalne obejmowane są pracami termomodernizacyjnymi, co powoduje, że kamienne elewacje są ukrywane pod warstwami styropianu i tynku. Z kolei obiekty nowopowstające nie nawiązują już w żaden sposób do miejscowego, wypracowanego przez poprzednie pokolenia dziedzictwa architektonicznego. Zdarza się także często, że budynki wzniesione z kamienia postrzegane są przez miejscowych jako przeżytek, który przy najbliższej nadarżającej się okazji należy rozebrać. Na rozbiórki zabudowań z kamienia szczególnie narażone są opuszczone siedliska. W ich miejsce często powstają tzw. "drugie domy" według powtarzalnych katalogowych projektów, wznoszone przez napływającą na teren gminy Uniejów ludność z większych ośrodków miejskich. W tej sytuacji wydaje się konieczne opracowanie kompleksowego programu ochrony tradycyjnego budownictwa w gminie Uniejów, uwzględniającego ich szczegółową inwentaryzację, ocenę stanu technicznego, waloryzację kulturową, tło historyczne ich powstawania oraz znaczenie w tutejszym krajobrazie kulturowym. Można by również zastanowić się nad opracowaniem praktycznego poradnika dla właścicieli zabudowań zrealizowanych w tradycyjnej technologii, zawierający wskazówki i wytyczne dotyczące ich eksploatacji, konserwacji i modernizacji, w możliwie jak najmniej ingerujący w ich pierwotną substancję budynków i zachowujący unikalne cechy.

Silną pozycję wśród wykreowanych atrakcji turystycznych, cieszących się dużą popularnością, mają przedsięwzięcia mające na celu zachowanie i kultywowanie ginących zawodów. Na bazie lokalnych zasobów kulturowych postuluje się utworzenie w gminie Uniejów Żywego Muzeum Ludowego Rzemiosła Kamieniarskiego, interaktywnej placówki muzealnej w której oprócz wystaw tematycznych (specyfika warunków geologicznych rejonu Uniejowa, kolekcja skamieniałości sprzed 70 mln lat, znaczenie kamienia w budownictwie regionu, dawne techniki budowlane, dawne narzędzia kamieniarskie i murarskie) prowadziłyby także pokazy i warsztaty eksploatacji i obróbki kamienia, warsztaty paleontologiczne w zachowanych kamieniołomach oraz organizowałyby wycieczki tematyczne z przewodnikiem pod kątem walorów architektonicznych i krajobrazowych na terenie występowania zabudowy z miejscowego kamienia. Jednocześnie placówka mogłaby pełnić rolę punktu konsultacyjno-szkoleniowego dla obecnych i przyszłych użytkowników budynków wykonywanych w tej specyficznej technologii oraz promować zastosowanie tradycyjnego materiału skalnego we współczesnych realizacjach inżynierskich. Byłby to jedyny tego typu obiekt muzealny w kraju.

V. Powiat poddębicki jako destynacja turystyki kulturowej

V.1. Turystyka dziedzictwa kulturowego i muzealna

Najważniejszym zabytkiem powiatu poddębickiego jest zamek arcybiskupów gnieźnieńskich w Uniejowie. Wybudowany w II połowie XIV wieku, podlegał następnie kilkukrotnym rozbudowom, przez co dziś stanowi ciekawy przykład narastania stylów architektonicznych oraz pełnionych funkcji - od obronnej warowni do reprezentacyjnej rezydencji. Jest on jednym z najlepiej zachowanych zamków w województwie łódzkim, w dodatku niemal przez cały czas swojego istnienia był on zamieszkały. Bardzo cennym zabytkiem mikroregionu jest także Pałac Grudzińskich w Poddębicach, jedna z najpiękniejszych w Polsce renesansowych rezydencji szlacheckich. W przypadku tego obiektu jednak poważnym mankamentem jest jego bardzo ograniczona dostępność dla turystów, ponieważ można go podziwiać w zasadzie jedynie z zewnątrz. Pałac został w ostatnich latach poddany gruntownemu remontowi pod okiem konserwatora zabytków, przywracającemu mu dawną świetność. Rewitalizacja objęła także malowniczy przypałacowy park, który przekształcono Ogród Zmysłów, nawiązujący formą do parków utworzonych

w miejscowościach o charakterze uzdrowiskowym, z licznymi obiektami małej architektury. Po zakończeniu prac pałac w części został zagospodarowany na Dom Pracy Twórczej Osób Niepełnosprawnych, w części zaś (najstarszej, z odnowionymi lub zrekonstruowanymi polichromiami) pozostaje w zasadzie niewykorzystany. Niestety w 2015 roku zostało rozwiązane Poddębickie Towarzystwo Regionalne a prowadzone przez nie Małe Muzeum Regionalne w Poddębicach zlikwidowano. Zgromadzone w nim eksponaty przeniesiono do Muzeum Okręgowego w Sieradzu. Na miejscu zapoznać się można dziś jedynie z ciekawą ale niewielką ekspozycją archeologiczną (eksponaty pozyskane w trakcie wykopalisk przy budowie A2) w dawnej kaplicy pałacowej. Dostępny dla zwiedzających natomiast (ze względu na pełnioną obecnie funkcję Urzędu Gminy Wartkowie) jest neoklasycystyczny pałac w Starym Gostkowie. Z jednostek muzealnych wymienić należy przede wszystkim Zagrodę Młynarską w Uniejowie, muzeum etnograficzne typu skansenowskiego oraz Muzeum Oświatowe im. Marii Konopnickiej w Bronowie (gm.Wartkowie) wraz z Izbą Marii Konopnickiej, znajdujące się w miejscu zamieszkania poetki w latach 1862-1972.

V.2 Turystyka prozdrowotna i uzdrowiskowa

Najbardziej oczekiwana i rozwijana a więc w założeniach docelowo wiodąca forma pobytów jest związana z turystyką prozdrowotną i uzdrowiskową. Wobec pogłębiającego się procesu starzenia się społeczeństwa w Polsce, ale również zdecydowanie większej niż kiedyś dbałości o zdrowie i sprawność fizyczną ludności, kierunek ten wydaje się być zdecydowanie najbardziej perspektywiczny. Od samego początku wykorzystania wód geotermalnych, zarówno w Uniejowie, jak i w Poddębicach zakładano, że służyć one mają nie tylko rozrywce, ale będą również stosowane w lecznictwie i profilaktyce zdrowotnej. Miało to kluczowe znaczenie w przypadku Uniejowa w trakcie starania się tego miasta o uzyskanie statusu uzdrowiska. Obecnie kurort dysponuje świadectwem przydatności leczniczej ujmowanej solanki przy leczeniu chorób reumatoidalnych, ortopedyczno-urazowych i stanów po zabiegach operacyjnych narządu ruchu, skóry, schorzeń nosa, ucha, gardła i krtani, nerwobólach, dyskopatiach i nerwicach. Prowadzone są tu nawet badania nad opracowaniem własnej linii kosmetyków, których podstawowym składnikiem byłaby ujmowana w Uniejowie woda geotermalna. Obecnie niemal wszystkie większe obiekty hotelowe na terenie miasta oferują zabiegi rehabilitacyjne, kosmetyczne i inne, związane z szeroko rozumianą odnową kondycji fizycznej, psychicznej i emocjonalnej człowieka. Należy zauważyć, że wartością dodaną w przypadku pobytów prozdrowotnych i uzdrowiskowych, coraz częściej realizowanych w ramach turnusów, jest zapoznanie się z miejscowymi atrakcjami kulturowymi, które zgodnie ze strategią tworzenia produktów zintegrowanych są intensywnie w Uniejowie promowane wśród kuracjuszy. I tak często są one łączone ze zwiedzaniem pobliskiego zamku i otaczającego go parku, spacerem po uniejowskim rynku, wizytą w skansenie etnograficznym oraz wycieczkami po dalszej okolicy. Z ofertą uzdrowiska korespondują usługi świadczone w Poddębickim Ośrodku Zdrowia Sp. z o.o., wykorzystującym wody geotermalne ujmowane na terenie Poddębic do celów balneologicznych na oddziałach szpitalnych. Ośrodek położony jest w pobliżu zespołu pałacowo-parkowego, który dzięki ostatnio przeprowadzonym pracom budowlano-adaptacyjnym został przystosowany do użytkowania przez osoby z niepełnosprawnością. W pobliżu Szpitala Powiatowego w Poddębicach, w zabytkowym kościele ewangelicko-augsburskim (msze raz w miesiącu) znajduje się także jedyna w regionie Pijalnia Wód Termalnych.

V.3 Turystyka eventowa

Drugą pod względem znaczenia formą turystyki kulturowej uprawianej w obrębie gminy Uniejów jest turystyka eventowa kultury popularnej, częściowo z elementami turystyki żywej historii. W tym zakresie występuje tutaj duży potencjał i perspektywy rozwoju.

W kalendarzu imprez i wydarzeń organizowanych na terenie gminy w 2016 roku znalazły się 168 pozycje, co oznacza, że odbywają się one przeciętnie co dwa, trzy dni, dodatkowo znaczna część z nich to wydarzenia cykliczne, posiadające już pewną tradycję. Blisko 70% imprez miało charakter gminny lub lokalny. Zasięg ogólnopolski i międzynarodowy miało 28 imprez, natomiast regionalny i wojewódzki 23 z nich. Nawet jeśli przyjąć, że niektórym wydarzeniom nadano rangę nieco na wyrost, to sumaryczny wynik tego zestawienia jest i tak imponujący oraz zupełnie bez precedensu na tle całego powiatu. Wydarzenia kulturalne rangi gminnej, lokalnej, powiatowej i wojewódzkiej mogą stanowić urozmaicenie pobytu turystów ukierunkowanego przede wszystkim na korzystanie z basenów termalnych. Natomiast ogólnopolskie i międzynarodowe imprezy masowe w większości przypadków mogą już stanowić główny cel przyjazdu do Uniejowa. Do najważniejszych z nich należą: coroczne plenerowe imprezy muzyczne w Uniejowie transmitowane na żywo przez media o zasięgu ogólnopolskim (w 2016 roku były to "Muzyczne Hity Teleexpressu", "POW WOW - Festiwal Muzyki i Tańca Indian Ameryki Północnej" i "Święto Alei im. Sat-Okha" (z racji dużej aktywności i zaangażowania miejscowych propagatorów kultury indiańskiej), "Wielki Turniej Rycerski na Zamku Arcybiskupów Gnieźnieńskich" i "Jarmark Średniowieczny" (średniowieczna przeszłość Spycimierza i Uniejowa, obecność gotyckiego zamku), "Ogólnopolskie Dni Wody" i "Ogólnopolski Ekologiczny Bieg do Gorących Źródeł „Sanus per aquam - zdrowie przez wodę” (wynikające z położenia nad Wartą oraz wykorzystania wód geotermalnych w Uniejowie). Jak więc widać tematyka wokół której budowana jest oferta eventowa jest bardzo szeroka. Znajduje ona zresztą swoje odbicie w stosowanym przez samorząd na użytek promocyjny hasle "Uniejów - Miasto Wody, Indian i Rycerzy". Na osobny komentarz zasługują uroczyste obchody święta Bożego Ciała w Spycimierzu w trakcie których na trasie procesji układane są przez mieszkańców miejscowości dywany z kwiatów. Uroczystość ta (której tradycja sięga 200 lat) początkowo o charakterze lokalnym, obecnie jest już wydarzeniem o co najmniej ponadregionalnym zasięgu, wykraczającym poza ramy czasowe określone terminem samego święta kościelnego. "Spycimierskie Boże Ciało 2016" przyjęło już formę całego cyklu imprez, które zainaugurowane w kwietniu na "Międzynarodowym Kongresie Sztuki Ulotnej" (artystyczne układanie dywanów kwiatowych) odbyły się na przełomie kwietnia i maja (w okolicach święta Bożego Ciała) a następnie w połowie maja, na początku i pod koniec lipca oraz końcówce sierpnia. Dzięki temu to wyjątkowe w skali kraju dziedzictwo kulturowe mogła być przybliżone większemu gronu odbiorców (szczyt sezonu turystycznego w sezonie wakacyjnym), co z pewnością przyczyniło się do jeszcze większego rozpropagowania wiedzy o jego istnieniu. Z pozostałych imprez należy wymienić: "Uniejowski Festiwal Smaków", koncerty z cyklu „Muzyka w Murach Zamku”, "Ogólnopolski Bieg Przelajowy ExTERMYnator", "Zawody w Powożeniu Zaprzęgami Konnymi", "Festiwal Disco Polo", "Jarmark Bożonarodzeniowy" czy "Sylwester na Rynku w Uniejowie". Warte podkreślenia jest, że obecnie pod względem liczby i bogactwa tematyki odbywających się imprez i wydarzeń skierowanych do szerszego kręgu odbiorców, Uniejów wypada bardzo korzystnie w porównaniu ze znacznie większymi (liczącymi nawet kilkadziesiąt tysięcy mieszkańców) miastami w tej części kraju. W przypadku eventów z elementami żywej historii wskazane było by nawiązywanie do konkretnych wydarzeń z dziejów regionu (np. najazd Pomorzan, najazd Krzyżaków i oblężenie spycimierskiego grodu, wojny szwedzkie, walki o Uniejów we wrześniu 1939 roku).

V.4 Turystyka religijna, w tym pielgrzymkowa

Ze względu na swoje centralne położenie w kraju obszar wchodzący w skład powiatu poddębickiego od dziesięcioleci znajduje się na szlaku pielgrzymek na Jasną Górę, wyruszających w jej kierunku z terenów Kujaw i Pomorza Nadwiślańskiego. Znaczny potencjał tkwi w obecnym w tej części kraju od setek lat kulcie bł. Bogumiła, którego relikwie I stopnia przechowywane są od 1668 roku w kolegiacie uniejowskiej. Jest on

patronem archidiecezji gnieźnieńskiej, gdańskiej, poznańskiej, wrocławskiej oraz diecezji wrocławskiej. W liturgii wspomnienie bł. Bogumiła Biskupa obchodzone jest 10 czerwca i w Kościele katolickim w Polsce ma ono charakter wspomnienia obowiązkowego. Z pewnością oficjalne ustanowienie sanktuarium ku czci bł. Bogumiła, przyczyniło by się do odrodzenia w regionie kultu tej ważnej w historii Kościoła postaci. Na terenie powiatu znajduje się szereg historycznych kościołów z zabytkowym wyposażeniem, z których najdawniejszą metrykę mają kolegiata w Uniejowie, kościół pw. św. Katarzyny Męczennicy w Poddębicach (I poł. XVII w.) oraz kościół w Siedlątkowie (II poł. XVII w.). W tym ostatnim przypadku ciekawostką jest, że świątynia znajduje się na terenie najmniejszej parafii katolickiej w Polsce. Stosunkowo liczne są kościoły z XVIII wieku, stanowiące przykłady dobrze utrzymanej drewnianej architektury sakralnej (Kałów, Budzynek, Tur, Brodnia). Nie należy zapominać także, że obchody święta Bożego Ciała w Spycimierzu, mimo pewnej komercjalizacji tego wydarzenia, są przede wszystkim uroczystością religijną. Z tego też względu są one celem pątników z całego kraju, w ramach wyjazdów organizowanych przez parafie i instytucje kościelne oraz przez wyspecjalizowanych w turystyce religijnej touroperatorów. Wreszcie sam Uniejów ale także Poddębice, mogą stanowić punkt wypadowy dla pielgrzymek do Sanktuarium Urodzin i Chrztu św. Faustyny Kowalskiej w pobliskich Świnicach Warckich (pow. łęczycki), ważne miejsce dla rozwijającego się współcześnie kultu Bożego Miłosierdzia.

V.5 Pobyty konferencyjne i biznesowe

Pobyty związane z udziałem w konferencjach i szkoleniach branżowych, nie są w Uniejowie zjawiskiem zupełnie nowym. Już w latach 70. XX wieku znanym w regionie miejscem ich organizowania był dopiero co odbudowany zamek, przekształcony w ośrodek konferencyjno-szkoleniowy, hotel i restaurację i zarządzany przez Radę Naczelną Zrzeszenia Studentów Polskich. W przeszłości jedyny, dziś zamek uniejowski (przejęty i wyremontowany przez gminę) jest jednym z wielu obiektów zapewniających w sposób kompleksowy obsługę tego typu spotkań. Na chwilę obecną podstawę bazy noclegowej-gastronomicznej stanowi pięć hoteli (posiadających w sumie ponad 350 miejsc noclegowych) oraz 8 restauracji (łącznie na 950 miejsc). Oznacza to, że na terenie Uniejowa organizowane mogą być nawet spotkania rangi ogólnopolskich kongresów i zjazdów. Niewątpliwie atutem miasta w przypadku pobytów konferencyjnych i biznesowych jest centralne położenie jego na terenie kraju, mające duże znaczenie przy organizowaniu spotkań w trakcie których ich uczestnicy dojeżdżają z różnych województw. Istotnym aspektem pobytów związanych z pracą zawodową jest możliwość efektywnego i ciekawego spędzenia wolnego czasu, bo też najczęściej jednak zawierają w sobie pewien element wypoczynku. Jego urozmaicenie zapewniają 3 pływalnie (kompleks termalno-basenowy oraz dwie pływalnie hotelowe, kąpielisko strzeżone nad Wartą, 5 gabinetów odnowy biologicznej, 3 boiska sportowe, w tym jedno całoroczne podgrzewane wodą termalną, 4 sauny, 3 wypożyczalnie sprzętu pływającego oraz 2 wypożyczalnie rowerów oraz liczne mniejsze zwykle dbające o stworzenie indywidualnego klimatu miejsca, obiekty gastronomiczne. Obecnie niemal standardem ofert adresowanych do organizatorów tego typu spotkań jest szeroki wachlarz tematycznych, najczęściej kulturowych mikroeventów, od pokazów walk rycerskich, przez kameralne wystąpienia muzyczne i kabaretowe, po degustacje produktów regionalnych. Z punktu widzenia osób przyjeżdżających służbowo do Uniejowa atutem może być pobyt w miejscowości uzdrowiskowej, a jednocześnie w jednym z najprężniej rozwijających się miasteczek w Polsce. Jak się wydaje dla wizerunku miasta najbardziej pożądane byłyby wydarzenia, których tematyka ściśle nawiązuje do ukształtowanej już specjalizacji Uniejowa, a więc szczególnie z zakresu medycyny, turystyki, odnawialnych źródeł energii, ekonomii, historii, geografii, ale na przykład także teologii. Warto zwrócić uwagę, że na stronach internetowych niemal wszystkich obiektów noclegowych i gastronomicznych promowane są

pierwotne, wyjściowe walory gminy, takie jak zabytki, przyroda i kultura. Oznacza to, że wypracowaną przez Uniejów markę turystyczną, cechuje zdolność do integrowania różnorodnych przedsięwzięć biznesowych, czego niestety brakuje w przypadku powiatu poddębickiego jako całości.

Bibliografia

Publikacje naukowe

- Baranowski B., Baranowski K., Krakowski M., Lech A. 1972, *Katalog zabytków budownictwa przemysłowego w Polsce T.IV, Z.6, Powiaty Łęczyca i Poddębice - województwo łódzkie*, PAN, Zakł. Narod. im.Ossolin. Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk
- Gorączko M., Gorączko A. 2013, *Cechy regionalne w budownictwie na terenie gminy Uniejów*, Biuletyn Uniejowski, 2, 53-65.
- Gorączko M., Gorączko A. 2016, *Potencjalne znaczenie tradycyjnego budownictwa wiejskiego w rozwoju gminy Uniejów* [w:] K.Heffner, B.Klemens (red) *Obszary wiejskie - wiejska przestrzeń i ludność, aktywność społeczna i przedsiębiorczość*, Studia KPZK PAN, CLXVII, Warszawa, 156-171.
- Gorczyżewska E., Smętkiewicz K. 2013, *Budowa i promocja marki miejsca na przykładzie uzdrowiska termalnego Uniejów*, Studia Ekonomiczne Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, nr 144, cz. 2, 395-408
- Jabłońska J. 2005, *Kapituła uniejowska do początku XVI wieku*, Wyd. Akademii Świętokrzyskiej, Kielce.
- Kobjek E. 2016, *Krajobraz kulturowy doliny Warty w okolicach Uniejowa*, Biuletyn Uniejowski, 5, 175-191.
- Krantz L. 1980, *Zamek w Uniejowie*, Warszawa-Poznań.
- Kugiejko M., Susło J. 2015, *Obecny stan turystyki eventowej w Uniejowie*, Turystyka Kulturowa, 11, 55-69.
- Puckowa J. 2009, *Poddębice w okresie międzywojennym 1918-1939*, Poddębickie Towarzystwo Regionalne, Wyd. Prof-Art., Poddębice.
- Smętkiewicz K. 2014, *Świadomość społeczna wykorzystania wód geotermalnych w województwie łódzkim i landzie Styria w kontekście zrównoważonego rozwoju regionów*, Wyd. Ibidem, Łódź.
- Szymczak J. (red) 1995, *Uniejów. Dzieje miasta*, Towarzystwo Przyjaciół Uniejowa, Polskie Towarzystwo Historyczne, Łódź-Uniejów.

Publikacje krajoznawcze

- Kępińska B., Smętkiewicz K. 2015, *Geotermalne bogactwo. Wykorzystanie wody geotermalnej na przykładzie Uniejowa*, Wyd. Geotermia Uniejów Sp. z o.o., Uniejów.
- Krajewski K. 2009, *Historia wsi Czepów, Skotniki, Roźniatów, Wilamów, Pęgów, Stemplew i Wola Świniecka*, nakładem autora, Poddębice.
- Krajewski K., Krajewska Z. 2004, *Kościoty parafialne, filialne Kościoła Rzymskokatolickiego w powiecie poddębickim*, nakładem autorów, Poddębice
- Łódzkie 2016/2017. Przewodnik turystyczny*, Regionalna Organizacja Turystyczna Województwa Łódzkiego, Łódź.
- Miasto i gmina -Uniejów mapa turystyczno-krajoznawcza*, Wyd. Termy Uniejów, Uniejów 2012.
- Nowak A.Cz. 1987, *Koło-Kłodawa-Uniejów-Dąbie-Przedecz oraz okolice. Przewodnik Turystyczny*, COIT, Poznań.
- Pietrzak J. 1998, *Poddębickie kalendarium*, Poddębickie Towarzystwo Regionalne, Poddębice.
- Powiat Poddębicki - informator turystyczny*, Wyd. Starostwo Powiatowe w Poddębicach, b.d.
- Smętkiewicz K., Smętkiewicz K. 2015, *Przyrodnicze spacerunki po Uniejowie*, Wyd. Geotermia Uniejów Sp. z o.o., Uniejów, wyd.II
- Szewczyk G. 2007, *Zbiornik wodny Jeziorsko*, RZGW w Poznaniu, Poznań-Skępcziew.
- Uniejów. Uzdrowisko Termalne*, (mapa gminy i plan miasta) Wyd. Urząd Miasta Uniejów, b.d.

Opracowania wykonane na potrzeby prac urzędów:

Koncepcja rozwoju gospodarki turystycznej w Gminie Uniejów do 2010 r., Uniejów 2016

Operat Uzdrawiskowy - Uzdrawisko Uniejów, Uniejów 2012

Strategia rozwoju powiatu poddębickiego 2020, Łódź -Poddębice 2015

Przydatne portale i strony internetowe

www.biuletynuniejowski.geo.uni.lodz.pl

www.cluktur.pl

www.ekouniejow.pl

www.geotermia-uniejow.pl

www.mariakonopnickawbronowie.pl

www.miedzywartaanerem.com.pl

www.parafiaspycimierz.org.pl

www.peczniew.pl

www.poddebice.pl

www.sztetl.org.pl

www.uniejow.pl

www.termyuniejow.pl

www.wartkowice.pl

www.zamekwuniejowie.pl

www.zamkilodzkie.pl